

Bruxelles, 2.6.2021
COM(2021) 277 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

„Strategie pentru realizarea unui spațiu Schengen pe deplin funcțional și rezilient”

„Trebuie să restabilim, pe deplin și cât mai repede posibil, cele patru libertăți. Pentru aceasta, cheia de boltă o constituie menținerea unui spațiu Schengen de liberă circulație pe deplin funcțional. Vom colabora cu Parlamentul și cu statele membre pentru a da prioritate acestui subiect pe agenda noastră politică și vom propune o nouă strategie pentru viitorul spațiului Schengen”. Președinta von der Leyen, Discursul privind starea Uniunii, 2020

1. INTRODUCERE: SPAȚIUL SCHENGEN - O REALIZARE INDISPENSABILĂ A UNIUNII EUROPENE

Spațiul fără controale la frontierele interne („spațiul Schengen”) este cel mai mare spațiu de liberă circulație din lume. Acesta permite circulația liberă a peste 420 de milioane de persoane, precum și deplasarea nestingherită a bunurilor și serviciilor. Prin eliminarea controalelor la frontierele dintre statele membre, spațiul Schengen a devenit parte a modului nostru de viață european. El este un simbol al interconectării Europei și al legăturilor dintre popoarele Europei¹. Spațiul Schengen contribuie, de asemenea, la funcționarea eficientă a pieței unice și, prin urmare, la creșterea economiei Uniunii.

Spațiul Schengen este una dintre cele mai mari realizări ale integrării europene, iar rolul său fundamental în construcția Uniunii Europene este de necontestat². Cu toate acestea, în ultimii ani, el a fost pus la încercare în mod repetat de o serie de crize și provocări. Criza fără precedent a refugiaților din 2015 a scos în evidență deficiențe în gestionarea de către Uniune a frontierelor externe și a migrației, ceea ce a determinat reintroducerea controalelor la frontierele interne în mai multe state membre. Au fost reintroduse și controale la frontierele interne ca răspuns la amenințarea teroristă ce persistă în urma unui val de atacuri înregistrate pe teritoriul european. Toate aceste lucruri au subminat climatul de încredere necesar pentru susținerea unui spațiu fără controale la frontierele interne.

Anul trecut a scos în evidență faptul că, deși este incontestabil că temelia spațiului Schengen face parte din ADN-ul Europei, acesta nu poate fi considerat de la sine înțeles. Pandemia de COVID-19 prezintă o provocare fără precedent și a exercitat o presiune majoră asupra spațiului Schengen, ceea ce a determinat mult mai multe state membre să reintroducă controalele la frontierele interne, periclitând uneori buna funcționare a pieței unice. Impactul acestor controale a fost resimțit în special prin lipsa de coordonare, îndeosebi în zonele transfrontaliere. Odată cu reinstituirea controalelor la frontierele interne, camioanele s-au confruntat cu așteptări îndelungate, de multe ore, la coadă pentru a trece dintr-un stat membru în altul, ceea ce a perturbat grav lanțurile de aprovizionare din interiorul UE. Astfel, pandemia

¹ Eurobarometru special 474: Spațiul Schengen, disponibil la adresa: https://data.europa.eu/euodp/ro/data/dataset/S2218_89_3_474_ENG.

² Necesitatea ca Uniunea să ofere cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne este consacrată în tratate, la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană și la articolul 67 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

de COVID-19 a adus în prim-plan implicațiile economice ale spațiului Schengen și relația sa intrinsecă cu piața unică. În plus, închiderea frontierelor reprezintă o preocupare reală pentru cetățeni, în special în regiunile de frontieră, aceasta având un impact real asupra vieții lor de zi cu zi.

Date esențiale relevante pentru spațiul Schengen:

- Spațiul Schengen cuprinde 26 de țări europene³, cu o populație de aproximativ 420 de milioane de locuitori⁴.
- Spațiul Schengen este înconjurat de 42 673 km de frontiere maritime și 7 721 km de frontiere terestre⁵.
- Aproape 1,7 milioane de persoane locuiesc într-o țară Schengen, dar lucrează în alta și în fiecare zi aproximativ 3,5 milioane de persoane trec frontierele interne ale spațiului Schengen⁶.
- În spațiul Schengen au loc aproximativ 24 de milioane de călătorii de afaceri în fiecare an⁷.
- Persoanele care locuiesc în spațiul Schengen efectuează anual peste 1,25 miliarde de călătorii în interiorul spațiului Schengen⁸.
- Aproximativ 150 de milioane de locuitori ai spațiului Schengen locuiesc în regiuni de frontieră, aceștia reprezentând 30 % din populația UE⁹.
- Regiunile de frontieră acoperă 40 % din teritoriul UE¹⁰.

De-a lungul timpului, s-au depus eforturi susținute pentru a atenua impactul controalelor la frontierele interne, iar Comisia a formulat două recomandări¹¹, încurajând în special utilizarea unor controale polițienești sporite în regiunile de frontieră ca alternativă la controalele legate de migrație și securitate. O serie suplimentară de orientări și recomandări a fost elaborată mai recent în legătură cu pandemia de COVID-19¹², incluzând crearea unui sistem de „culoare

³ Austria, Belgia, Danemarca, Elveția, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Islanda, Italia, Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Malta, Norvegia, Polonia, Portugalia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Țările de Jos și Ungaria. Bulgaria, Cipru, Croația și România au obligația legală de a se alătura spațiului Schengen în viitor; Irlanda păstrează o clauză de neparticipare, dar participă la acele părți ale *acquis*-ului Schengen care vizează Sistemul de informații Schengen, cooperarea polițienească și judiciară.

⁴ Spațiul Schengen, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8b556648-c5fe-427a-b9fb-8e7de617e125/language-en>.

⁵ Ibidem.

⁶ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621815/EPRS_BRI\(2018\)621815_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621815/EPRS_BRI(2018)621815_EN.pdf).

⁷ Ibidem.

⁸ Spațiul Schengen, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8b556648-c5fe-427a-b9fb-8e7de617e125/language-en>.

⁹ Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European „Stimularea creșterii economice și a coeziunii în regiunile frontaliere ale UE”, 20 septembrie 2017, COM(2017) 534 final.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ Recomandarea (UE) 2017/820 a Comisiei din 12 mai 2017 privind efectuarea de verificări proporționale de către poliție și cooperarea polițienească în spațiul Schengen (JO L 122, 13.5.2017, p. 79) și Recomandarea (UE) 2017/1804 a Comisiei din 3 octombrie 2017 privind punerea în aplicare a dispozițiilor Codului frontierelor Schengen referitoare la reintroducerea temporară a controalelor la frontierele interne în spațiul Schengen (JO L 259, 7.10.2017, p. 25).

¹² De exemplu, Orientări privind măsurile de gestionare a frontierelor în vederea protejării sănătății și a asigurării disponibilității mărfurilor și serviciilor esențiale, COM(2020) 1753, Orientări privind libera circulație a lucrătorilor, COM(2017) 571, și privind asistența de urgență în cadrul asistenței medicale transfrontaliere, C(2020) 2153, Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului și modificarea sa

verzi” pentru a se asigura că punctele de trecere a frontierei rămân deschise pentru toate vehiculele de transport de mărfuri, asigurând astfel aprovizionarea persoanelor și a întreprinderilor cu alimente și alte bunuri și servicii esențiale. Comisia a recomandat instituirea unui sistem de coordonare la nivelul Uniunii și adoptarea unor măsuri proporționale pentru a se evita fragmentarea abordărilor privind călătoriile în Uniune și din afara acesteia.

Măsurile unilaterale și necoordonate riscă să priveze cetățenii de drepturile lor și riscă să împiedice redresarea Europei. Potrivit unei analize a Comisiei privind costurile economice directe ale unei situații de neaplicare a normelor Schengen¹³, întârzierile la frontieră ar avea un impact substanțial asupra furnizării de servicii transfrontaliere, asupra transporturilor, a turismului, a administrațiilor publice, a lucrătorilor transfrontalieri și a călătorilor. Pentru aceste categorii, costurile directe sunt estimate între 5 și 18 miliarde EUR pe an. Costurile indirecte pe termen mediu ale țărilor care nu fac parte din spațiul Schengen ar putea fi considerabil mai mari decât aceste estimări privind costurile directe, întrucât impactul asupra schimburilor comerciale, a investițiilor și a mobilității în interiorul UE ar fi fără precedent.

Prin urmare, restabilirea spațiului Schengen ca spațiu fără controale la frontierele interne este extrem de importantă pentru Uniunea Europeană în ansamblul său. Parlamentul European¹⁴ și Consiliul European¹⁵ au recunoscut acest lucru, solicitând restabilirea funcționării normale a spațiului Schengen.

Strategia reflectă consultările intense pe care Comisia le-a desfășurat pe parcursul anului trecut cu Parlamentul European, cu statele membre și cu alte părți interesate importante și se bazează pe concluziile celor două forumuri Schengen organizate în noiembrie 2020 și mai 2021. Punerea sa în aplicare cu succes se va baza pe un nivel sporit de angajament și dialog politic pentru a crea o cooperare tot mai strânsă.

(UE) 2021/119, pentru o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19.

¹³ Cu alte cuvinte, o situație în care controalele la frontieră sunt reintroduse pe o perioadă mai lungă de timp. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu, „Înapoi la Schengen - o foaie de parcurs”, 4 martie 2016, COM(2016) 120.

¹⁴ A se vedea, de exemplu, Rezoluția Parlamentului European din 19 ianuarie 2021 referitoare la situația din spațiul Schengen în urma epidemiei de COVID-19, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0175_RO.html; Rezoluția Parlamentului European din 20 ianuarie 2021 referitoare la monitorizarea aplicării dreptului Uniunii în 2017, 2018 și 2019, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0011_RO.html, și Raportul referitor la monitorizarea aplicării dreptului Uniunii în 2017, 2018 și 2019, 17 decembrie 2020, [2019/2132 (INI)], https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2020-0270_RO.html.

¹⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/21787/0216-euco-conclusions.pdf>, <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2018/06/29/20180628-euco-conclusions-final/>, <https://www.consilium.europa.eu/media/39922/20-21-euco-final-conclusions-en.pdf>.

Necesitatea unei strategii cuprinzătoare care să susțină spațiul de libertate, securitate și justiție

Spațiul Schengen este una dintre cele mai clare manifestări ale unei Uniuni tot mai strânse între statele membre și cetățeni. Acesta a început ca un proiect interguvernamental între doar cinci state membre în 1985. În pofida provocărilor, proiectul a continuat să se extindă și să se aprofundeze, ajungând la 26 de țări. El face parte integrantă din cadrul juridic al UE, la care toți noii membri trebuie să se alinieze. Viitorul spațiului Schengen trebuie să fie marcat de continuarea angajamentului de a menține și de a consolida această libertate esențială și acest motor al creșterii economice. Viitorul imediat trebuie să fie marcat, de asemenea, de continuarea extinderii cu statele membre ale UE care nu fac încă parte din spațiul fără controale la frontierele interne.

Menținerea beneficiilor spațiului Schengen necesită o acțiune comună la nivelul Uniunii și eforturi permanente din partea tuturor statelor membre. Mai presus de toate, este nevoie de angajament și de încredere reciprocă. În ultimii 36 de ani, au fost dezvoltate treptat un cadru juridic Schengen cuprinzător și instrumente operaționale comune pentru a proteja mai bine spațiul fără controale la frontierele interne. În ansamblu, bazele Schengen sunt solide, iar statele membre respectă, în general, dispozițiile esențiale care stau la baza bunei funcționări a spațiului Schengen, de la gestionarea eficace a frontierelor externe și politicile comune în materie de vize și returnare la cooperarea polițienească și Sistemul de informații Schengen, precum și cerințele în materie de protecție a datelor¹⁶. Europa este una dintre cele mai vizitate regiuni din lume, dat fiind că a eliberat peste 17 milioane de vize Schengen numai în 2019. Faptul că sistemele pot face față cu ușurință acestei situații arată că angrenajul pus la punct de Uniune funcționează ca uns.

Dar niciun sistem nu poate trece testul timpului fără a se transforma. Este necesar să se susțină și să se consolideze în permanență cadrul juridic Schengen pentru a face față realităților și provocărilor actuale și viitoare. Spațiul Schengen se bazează pe trei piloni principali: (1) **gestionarea eficace a frontierelor externe**, (2) **măsuri prin care să se compenseze absența controalelor la frontierele interne** (politica comună în domeniul vizelor, politica de returnare, instrumentele de cooperare polițienească relevante și diverse sisteme informatice, precum și cerințele conexe privind protecția datelor) și (3) **o guvernare solidă**, care să includă un mecanism eficient de evaluare și monitorizare, precum și creșterea gradului de pregătire. **Sunt necesare acțiuni în toate cele trei domenii pentru a proteja integritatea spațiului Schengen și pentru a îmbunătăți în continuare funcționarea acestuia.** În plus, susținerea spațiului de libertate, securitate și justiție necesită măsuri eficace în domeniul securității, al cooperării polițienești și judiciare, precum și în domeniul migrației. Fără a face parte în mod formal din *acquis*-ul Schengen, acestea sunt, de asemenea, esențiale pentru

¹⁶ Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind funcționarea mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen în temeiul articolului 22 din Regulamentul (UE) nr. 1053/2013 al Consiliului, Primul program multianual de evaluare (2015-2019), COM(2020) 779 final.

promovarea încrederii reciproce și pentru garantarea exercitării efective a libertăților fundamentale în cadrul Uniunii.

Prezenta strategie face bilanțul progreselor înregistrate cu privire la acești piloni fundamentali și la alte măsuri-cheie de sprijinire a spațiului de libertate, securitate și justiție și propune acțiuni suplimentare pentru ca spațiul fără controale la frontierele interne să fie pe deplin funcțional și mai rezilient.

2. O GESTIONARE MODERNĂ ȘI EFICACE A FRONTIERELOR EXTERNE ALE UNIUNII

În esență, Schengen înseamnă absența controalelor la frontierele interne. Totuși, având în vedere că o persoană care traversează frontierele externe - pe cale aeriană, terestră sau maritimă - poate călători liber către și în interiorul celorlalte state membre, existența spațiului Schengen presupune un grad ridicat de încredere într-o gestionare solidă a frontierelor externe. Prin urmare, crearea spațiului Schengen a necesitat elaborarea unui set cuprinzător de norme ale Uniunii care să asigure o gestionare comună și extrem de eficientă a frontierelor noastre externe comune, ca responsabilitate asumată împreună de toate statele membre și țările asociate spațiului Schengen și, în același timp, de Uniunea Europeană, pentru a compensa eliminarea controalelor la frontierele interne.

Acest demers a fost însoțit de o cooperare strânsă cu țările partenere din Balcanii de Vest și din vecinătatea extinsă a Uniunii, ceea ce a dus la un nivel îmbunătățit al schimbului de informații și al cooperării polițienești și judiciare cu statele membre, precum și cu agențiile din domeniul justiției și afacerilor interne. Pe viitor, trebuie să consolidăm în continuare încrederea în robustețea gestionării frontierelor externe ale Uniunii.

Acest lucru necesită o abordare integrată și strategică a gestionării frontierelor externe, supravegherea sistematică a frontierelor, sisteme informatice moderne și interconectate, proceduri din ce în ce mai digitalizate și cooperarea permanentă cu țările terțe.

O abordare integrată a gestionării frontierelor externe

Gestionarea eficientă și coordonată a frontierelor externe este esențială pentru asigurarea încrederii între statele membre în vederea atingerii obiectivului de a avea frontiere deschise, dar bine controlate și sigure. Noile capacități comune, sistemele informatice și tehnologiile moderne își pot realiza pe deplin efectul numai dacă gestionarea frontierelor externe este abordată strategic și dacă toate aspectele legate de gestionarea frontierelor, securitate și migrație sunt pe deplin integrate și puse în aplicare. Uniunea și statele membre trebuie să conlucreze în vederea realizării în practică a unei gestionări europene integrate a frontierelor care să fie pe deplin eficiente, reunind toți actorii relevanți, atât la nivel european, cât și la nivel național. Scopul este de a oferi atât cadrul strategic, cât și componentele operaționale necesare pentru ca politicile noastre să fie mai bine conectate și, astfel, să fie eliminate lacunele dintre

protecția frontierelor, securitate, returnare și migrație, asigurând totodată protecția drepturilor fundamentale¹⁷.

În acest scop, Comisia va iniția în curând discuții cu Parlamentul European și cu Consiliul cu privire la **politica strategică multianuală pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor**¹⁸. Acest proces va fi pus în aplicare în continuare prin strategia tehnică și operațională adoptată de Consiliul de administrație al Frontex și prin strategiile naționale ale statelor membre.

Supravegherea sistematică a frontierelor externe

Pentru a îndeplini în totalitate imperatiile spațiului Schengen și în contextul provocărilor recente și al posibilităților oferite de noile evoluții tehnologice, Uniunea Europeană a luat, în ultimii ani, decizii de referință pentru consolidarea frontierelor externe, obiectivul fiind ca gestionarea frontierelor externe ale Uniunii să devină unul dintre cele mai performante sisteme din lume. Mandatul Frontex consolidat în 2019 și crearea **corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european** reprezintă un exemplu real de integrare europeană în domeniul gestionării frontierelor externe. Pentru prima dată, Uniunea are propriul personal în uniformă pentru sprijinirea gestionării europene a frontierelor externe comune și o politică eficientă a UE în materie de returnare. Acest nou corp permanent, care va fi alcătuit din 10 000 de agenți Frontex și naționali, va fi în măsură, în orice moment, să sprijine statele membre care se confruntă cu provocări la frontierele externe comune și să eficientizeze returnările.

Comisia se angajează să asigure punerea în aplicare în totalitate și la timp a noului mandat al Frontex și salută faptul că primele echipe ale corpului permanent sunt pregătite pentru a fi mobilizate, corpul complet urmând să fie finalizat până la sfârșitul anului 2027. Comisia va colabora cu Frontex pentru a continua monitorizarea și pentru a asigura, împreună cu statele membre, punerea în aplicare a foii de parcurs convenite pe plan intern pentru punerea în aplicare a Regulamentului privind poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european din 2019.

Începând din 2017¹⁹, Codul frontierelor Schengen impune ca toate persoanele, indiferent de cetățenie, să fie supuse unor **verificări sistematice prin consultarea bazelor de date**

¹⁷ Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624 (JO L 295, 14.11.2019, p. 1) („Regulamentul privind poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european”).

¹⁸ Regulamentul (UE) 2019/1896, articolul 8. Punerea în aplicare eficientă a gestionării europene integrate a frontierelor de către Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european ar trebui să fie asigurată prin intermediul unui ciclu multianual de politică strategică.

¹⁹ Regulamentul (UE) 2017/458 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 de modificare a Regulamentului (UE) 2016/399 (Codul frontierelor Schengen) în ceea ce privește consolidarea verificărilor prin consultarea bazelor de date relevante la frontierele externe (JO L 74, 18.3.2017, p. 1).

relevante la intrarea și la ieșirea din spațiul Schengen, pentru a se asigura că persoanele respective nu reprezintă o amenințare la adresa ordinii publice și a securității interne. Cu toate acestea, au fost identificate mai multe probleme în ceea ce privește punerea în aplicare a acestor noi norme, care trebuie remediate. Deși noile norme prevăd derogări de la controalele sistematice în anumite condiții, o punere în aplicare inconsecventă a acestor excepții poate submina eficacitatea instrumentului. Pentru a respecta cele mai înalte standarde de securitate, este esențial ca statele membre să verifice sistematic toți călătorii prin consultarea bazelor de date relevante la frontierele externe și să aplice eventualele derogări în mod uniform. În plus, trebuie îmbunătățită consultarea notificărilor și a semnalărilor Interpol relevante pentru combaterea terorismului și a infracțiunilor grave cu ocazia verificărilor în prima linie la frontieră. Pentru a sprijini acest obiectiv dublu, până la sfârșitul anului 2021, Comisia va elabora, în colaborare cu statele membre, orientări care să asigure aplicarea uniformă a normelor și utilizarea limitată a eventualelor derogări.

De asemenea, Comisia a propus măsuri suplimentare de consolidare a gestionării frontierelor externe, în special prin prezentarea, în septembrie 2020, a unei propuneri de **procedură de screening prealabilă** pentru resortisanții țărilor terțe care intră în mod neregulamentar la frontiera externă²⁰. Odată adoptate, normele vor fi aplicabile tuturor resortisanților țărilor terțe care trec frontiera externă fără autorizație. Acesta va fi primul pas în ansamblul sistemelor de azil și returnare și va accelera procesul de determinare a statutului unei persoane și a tipului de procedură care ar trebui să se aplice situației sale. Procedura de screening premergătoare intrării va consolida și mai mult gestionarea frontierelor externe ale Uniunii, cu respectarea deplină a tuturor obligațiilor în materie de drepturi fundamentale. Prin urmare, Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să facă progrese în procesul de negociere pentru adoptarea rapidă a regulamentului.

O parte integrantă a gestionării de ultimă generație a frontierelor constă în **respectarea deplină a drepturilor fundamentale**, inclusiv a drepturilor copilului, de către toți actorii implicați și la toate frontierele. Având în vedere rolul consolidat al Frontex, noul regulament consolidează în mod semnificativ și cadrul privind drepturile fundamentale al agenției. Recent a fost numit un nou **ofițer pentru drepturile fundamentale al Frontex**, a cărui activitate va fi sprijinită pe teren de 40 de observatori ai drepturilor fundamentale, complet independenți. Drepturile fundamentale vor constitui, de asemenea, o componentă-cheie a ciclului multianual de politică strategică pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor. În plus, Frontex, în cooperare cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale și bazându-se pe aceasta, urmează să ofere **orientări suplimentare privind efectuarea verificărilor la frontieră și supravegherea frontierelor**, în special pe mare.

Pe baza propunerii Comisiei privind o procedură de screening prealabilă pentru resortisanții țărilor terțe care intră în mod neregulamentar la frontiera externă, toate statele membre vor institui un mecanism național de monitorizare pentru a consolida protecția drepturilor

²⁰ Propunere de Regulament de introducere a unei proceduri de screening pentru resortisanții țărilor terțe la frontierele externe, 23 septembrie 2020, COM(2020) 612.

fundamentale și pentru a asigura investigarea eficace a încălcărilor acestora. Agenția pentru Drepturi Fundamentale va elabora **orientări pentru acest mecanism de monitorizare** și va sprijini statele membre, la cererea acestora, în dezvoltarea mecanismelor lor naționale de monitorizare.

Punerea în aplicare a unuia dintre cele mai avansate sisteme de gestionare a frontierelor din lume din punct de vedere tehnologic

S-au înregistrat progrese enorme în ceea ce privește sistemele de informații ale Uniunii, necesare în scopuri de securitate internă, migrație și sănătate, atât la frontierele externe, cât și în spațiul Schengen. Pornind de la – inițial – un singur sistem de informații - Sistemul de informații Schengen - Uniunea a creat o arhitectură informatică europeană comună, cu sisteme noi interconectate pentru gestionarea frontierelor, migrație și asigurarea respectării legii. 2021 este un an crucial pentru dezvoltarea acestor noi sisteme de informații și a arhitecturii informatice generale.

Testarea Sistemului de intrare/ieșire (EES)²¹ a început în luna martie a acestui an și va continua până la sfârșitul anului 2021, pentru ca sistemul să fie pe deplin operațional începând cu al doilea trimestru al anului 2022. Sistemul european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS)²² va deveni operațional la sfârșitul anului 2022. În plus, punerea în aplicare a Sistemului de informații Schengen (SIS)²³ revizuit și a Sistemului de informații privind vizele revizuit ar trebui finalizată până la sfârșitul anului 2021 și, respectiv, sfârșitul anului 2023. Interoperabilitatea deplină a noii arhitecturi informatice ar trebui să fie asigurată până la sfârșitul anului 2023. Interoperabilitatea va conecta toate sistemele europene în materie de frontiere, migrație, securitate și justiție și va asigura că toate aceste sisteme transmit informații unele către altele, că nicio verificare nu este compromisă din cauza întreruperilor în circulația informațiilor și că autoritățile naționale dispun de informațiile complete, fiabile și exacte de care au nevoie, cu respectarea deplină a cerințelor în materie de protecție a datelor. Aceasta va fi, de asemenea, un factor esențial de facilitare a călătoriilor de bună credință.

²¹ Sistemul de intrare/ieșire (EES) va fi un sistem informatic automat pentru înregistrarea călătorilor din țări terțe, atât a posesorilor de viză de scurtă ședere, cât și a călătorilor exceptați de la obligativitatea vizelor, de fiecare dată când trec o frontieră externă a UE. A se vedea https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/smart-borders/ees_en.

²² ETIAS va fi un sistem informatic în mare parte automatizat creat cu scopul de a identifica riscurile legate de securitate, de migrația neregulamentară sau riscurile epidemice ridicate pe care le pot prezenta persoanele exceptate de la obligativitatea vizelor care călătoresc în statele Schengen și de a facilita, în același timp, trecerea frontierelor pentru marea majoritate a călătorilor care nu prezintă astfel de riscuri. A se vedea https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/smart-borders/etias_en.

²³ Sistemul de informații Schengen (SIS) este sistemul de schimb de informații în materie de securitate și de gestionare a frontierelor cel mai vast și cel mai frecvent utilizat din Europa. A se vedea https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system_en.

Implementarea completă a tuturor sistemelor informatice, noi și actualizate, și asigurarea interoperabilității acestora în termenele prevăzute sunt departe de a fi o sarcină ușoară. Statele membre, Comisia și eu-LISA și-au demonstrat angajamentul deplin față de realizarea acestui obiectiv. În plus, Comisia, împreună cu eu-LISA, a oferit - și va continua să ofere - sprijin operațional statelor membre. Progresele sunt monitorizate îndeaproape cu un sistem de urmărire a tabloului de bord și există instrumente pentru a asigura o reacție rapidă la eventualele provocări care pot apărea. Sistemele informatice pot intra în funcțiune numai dacă toate statele membre și țările asociate spațiului Schengen sunt pregătite în același timp. O întârziere apărută într-o singură țară ar împiedica lansarea sistemelor în întregul spațiu Schengen. În plus, având în vedere dependențele dintre sisteme, o întârziere în punerea în aplicare a unui sistem ar putea decala calendarul general pentru întreaga arhitectură de sisteme informatice. Avem responsabilitatea comună de a realiza acest proiect ambițios la timp, pentru a dispune de instrumente pe deplin funcționale, pregătite să răspundă la orice provocări neprevăzute și în continuă evoluție.

Arhitectura informatică trebuie, de asemenea, să fie finalizată cât mai curând, în special prin adăugarea sistemului Eurodac revizuit. Ca parte a Noului pact privind migrația și azilul, Comisia a propus, în septembrie 2020, un sistem **Eurodac**²⁴ modernizat, care va contribui, printre altele, la urmărirea deplasărilor neautorizate, la combaterea migrației neregulate și la îmbunătățirea situației în materie de returnare. Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să facă progrese în procesul de negociere pentru adoptarea acestei propuneri cât mai curând posibil.

Către digitalizarea procedurilor la frontierele externe

Din momentul în care călătoriile la nivel mondial se vor relua la un nivel normal, după pandemia de COVID-19, se poate preconiza o creștere puternică a fluxurilor de pasageri. Acest lucru va da un nou impuls procesului de digitalizare care a început deja înainte de pandemie și va necesita modalități inovatoare de facilitare și accelerare a controalelor la frontieră în porturile internaționale de intrare. Prezentarea de documente justificative în format digital este nu doar mai eficientă, ci și mai sigură. Până la sfârșitul anului 2021, Comisia va **propune un regulament privind digitalizarea procedurii de acordare a vizelor**, pentru ca procedura de acordare a vizelor Schengen să devină pe deplin digitalizată. Ca etapă următoare, în 2023, în urma unei evaluări aprofundate și a consultărilor necesare, Comisia intenționează să prezinte o **propunere de regulament privind digitalizarea documentelor de călătorie și facilitarea călătoriilor**.

Cooperarea cu țările terțe

Protejarea frontierelor externe ale Uniunii necesită, de asemenea, o cooperare strânsă și un parteneriat indisolubil cu țările învecinate și cu țările partenere. O astfel de cooperare este

²⁴ Propunere modificată de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea datelor biometrice, COM(2020) 614 final.

inerentă gestionării integrate a frontierelor UE. Parteneriatele puternice, extinse, reciproc avantajoase și personalizate în conformitate cu Noul pact privind migrația și azilul contribuie la gestionarea mai bună a migrației și la consolidarea cooperării în materie de gestionare a frontierelor. După cum s-a subliniat și în Comunicarea comună privind un parteneriat reînnoit cu țările din vecinătatea sudică²⁵, este esențial să existe un angajament reciproc puternic, în special în ceea ce privește **consolidarea capacității țărilor terțe de gestionare a frontierelor și intensificarea eforturilor împotriva rețelelor infracționale din spatele introducerii ilegale de migranți și al traficului de persoane**. Această prioritate va fi consolidată în continuare prin viitorul Plan de acțiune al UE împotriva introducerii ilegale de migranți (2021-2025).

Noul pact prevede că UE ar trebui să utilizeze toate instrumentele pe care le are la dispoziție pentru a acorda sprijin operațional noilor parteneriate, inclusiv printr-o implicare mult mai profundă a agențiilor UE. Uniunea Europeană are, de asemenea, responsabilitatea de a sprijini și promova în țările terțe standardele sale ridicate de protecție a frontierelor, inclusiv în ceea ce privește drepturile fundamentale. Agențiile UE ar trebui, de asemenea, să colaboreze mai intens cu țările partenere. Mandatul consolidat al Frontex permite acordarea de sprijin operațional și tehnic specific și cooperarea cu țările terțe. Cooperarea cu țările din Balcanii de Vest, inclusiv prin intermediul acordurilor privind statutul încheiate de UE cu partenerii din Balcanii de Vest²⁶, le va permite polițiștilor de frontieră ai Frontex să colaboreze cu polițiștii de frontieră naționali pe teritoriul unei țări partenere. De asemenea, Frontex poate acum să acorde sprijin practic pentru dezvoltarea capacității partenerilor în materie de gestionare a frontierelor și să coopereze cu aceștia pentru optimizarea returnării voluntare. În plus, Comisia va sprijini schimbul de informații între statele membre și țările partenere învecinate prezentând statelor membre o **recomandare pentru modelul de dispoziții referitoare la schimbul de informații** pentru a permite conștientizarea situației, dispoziții care trebuie să fie utilizat în acordurile bilaterale și multilaterale cu țările terțe. De asemenea, Comisia va elabora un nou **model de acord privind statutul**, care să ofere o bază pentru desfășurarea de operațiuni comune de către Frontex în țările terțe, **precum și un model de acord de lucru** pentru armonizarea cadrului de cooperare practică cu aceste țări. Acest lucru va contribui la asigurarea unei modalități unitare de cooperare cu partenerii externi ai UE.

²⁵ Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Un parteneriat reînnoit cu țările din vecinătatea sudică: O nouă agendă pentru Mediterana”, 9 februarie 2021, JOIN(2021) 2 final.

²⁶ Acordul privind statutul cu Albania a intrat în vigoare la 1 mai 2019 și, începând cu 22 mai 2019, au fost mobilizate echipe Frontex. Acordul cu Muntenegru, care a fost semnat în octombrie 2019, a intrat în vigoare la 1 iulie 2020. La 15 iulie 2020 a fost demarată o operațiune comună. Acordul cu Serbia a fost semnat în noiembrie 2019 și ratificat în cadrul unei sesiuni extraordinare a Parlamentului la 25 februarie 2021. Atât Parlamentul European, cât și Consiliul au aprobat acordul, la 11, respectiv 25 mai 2020. Se preconizează că operațiunile vor începe la 16 iunie 2021. Un acord privind statutul care ar permite mobilizarea echipelor europene de polițiști de frontieră la frontiera dintre Croația și Bosnia și Herțegovina a fost parafat în urmă cu doi ani, în ianuarie 2019, în prezent așteptându-se semnarea de către Bosnia și Herțegovina. Acordul cu Macedonia de Nord este, de asemenea, în curs de semnare.

Acțiuni-cheie pentru îmbunătățirea gestionării frontierelor externe

Comisia va prezenta:

- un document de politică (T4 2021) urmat de o comunicare de instituire a politicii strategice multianuale pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor (2022);
- o propunere de Regulament privind digitalizarea procedurii de acordare a vizelor (T4 2021);
- o propunere de Regulament privind digitalizarea documentelor de călătorie și facilitarea călătoriilor (2023);
- un raport privind punerea în aplicare a verificărilor sistematice prin consultarea bazelor de date (T4 2021);
- orientări privind verificările sistematice prin consultarea bazelor de date relevante la intrarea și ieșirea din spațiul Schengen (T4 2021);
- un Plan de acțiune al UE împotriva introducerii ilegale de migranți (2021-2025) (T3 2021);
- o recomandare adresată statelor membre privind modelul de dispoziții referitoare la schimbul de informații pentru a permite conștientizarea situației, care să fie utilizat în acordurile bilaterale și multilaterale cu țări terțe (T3 2021);
- un model de acord privind statutul și modele de acorduri de lucru cu țările terțe (T3 2021).

Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă ar trebui:

- să adopte strategia tehnică și operațională pentru gestionarea integrată a frontierelor;
- să continue să ia toate măsurile necesare pentru a institui corpul permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european până în 2027;
- să elaboreze orientări suplimentare privind efectuarea verificărilor la frontieră și supravegherea frontierelor.

Statele membre ar trebui:

- să continue să ia toate măsurile necesare pentru a respecta termenele legale pentru implementarea noii arhitecturi informatice, în strânsă cooperare cu Comisia și cu eu-LISA.

Parlamentul European și Consiliul sunt invitate să facă progrese în procesul de negociere pentru a adopta rapid:

- Propunerea de regulament privind procedura de screening premergătoare intrării;
- Propunerea de regulament privind Eurodac.

3. MĂSURI DE CONSOLIDARE A SPAȚIULUI SCHENGEN PE PLAN INTERN ȘI MĂSURI COMPLEMENTARE PENTRU UN SPAȚIU DE LIBERTATE, SECURITATE ȘI JUSTIȚIE

Spațiul Schengen se bazează pe un cadru juridic solid de măsuri de sprijinire a cooperării operaționale și a schimbului de informații între autoritățile polițienești și judiciare în materie penală, precum și de măsuri în domeniul vizelor și al politicii de returnare, care au fost elaborate pentru a compensa absența controalelor la frontierele interne. Acestea sunt

cunoscute în mod colectiv sub denumirea de *acquis*-ul Schengen și, împreună, sunt menite să susțină spațiul de libertate, securitate și justiție²⁷ prin promovarea încrederii reciproce între statele membre și prin garantarea exercitării efective a libertăților fundamentale în cadrul Uniunii Europene.

În plus, într-un spațiu fără controale la frontierele interne, statele membre trebuie să coopereze foarte strâns nu numai în ceea ce privește măsurile legate de spațiul Schengen, ci și în ceea ce privește alte măsuri complementare în domeniul securității, al cooperării polițienești și judiciare, precum și al migrației și azilului. Totodată, Codul vamal al Uniunii contribuie la securitatea în spațiul Schengen prin evaluarea riscurilor în materie de securitate și prin regimul său de control la frontierele externe, care stau la baza liberei circulații a mărfurilor.

Prevenirea și combaterea amenințărilor la adresa securității, inclusiv a criminalității grave și organizate și a terorismului

În ultimii ani, la nivelul Uniunii au fost puse în aplicare numeroase măsuri concrete pentru a continua combaterea eficace a criminalității grave și organizate și a terorismului, consolidând securitatea în spațiul Schengen, asigurând și menținând în același timp posibilitatea de a circula liber fără a face obiectul verificărilor la frontiere. Comisia colaborează cu Parlamentul European, cu Consiliul, cu statele membre, precum și cu alte părți interesate pentru a pune în aplicare pe deplin acțiunile prevăzute în principalele inițiative strategice în materie de securitate prezentate în iulie 2020, ca parte a **Strategiei UE privind uniunea securității (2020-2025)**²⁸. Strategia se axează pe domeniile prioritare pentru a promova în continuare securitatea pentru toți cei care trăiesc în Europa, în special prin protejarea europenilor împotriva terorismului și a criminalității organizate. Printre acestea se numără:

- **Agenda UE privind combaterea terorismului**²⁹, care evidențiază diferite riscuri pentru securitatea noastră internă și propune acțiuni de remediere a acestora, în special având în vedere amenințarea pe care o reprezintă luptătorii teroriști străini care se întorc;
- **Strategia UE de combatere a criminalității organizate**³⁰, care stabilește o serie de măsuri pentru stimularea cooperării judiciare și în materie de asigurare a respectării legii și pentru combaterea structurilor de criminalitate organizată, a infracțiunilor cu prioritate ridicată și a infracțiunilor care iau amploare, inclusiv a contrabandei cu droguri și arme de foc, a infracțiunilor împotriva mediului sau a contrafacerii; și
- **Strategia UE privind combaterea traficului de persoane**³¹, care vizează cu precădere prevenirea acestei infracțiuni, aducerea traficantilor în fața justiției și protejarea și consolidarea capacității de acțiune a victimelor.

²⁷ Articolului 67 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

²⁸ Comunicare a Comisiei referitoare la Strategia UE privind uniunea securității, COM(2020) 605 final, 24 iulie 2020, https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/internal-security_en.

²⁹ COM(2020) 795 final.

³⁰ COM(2021) 170 final.

³¹ COM(2021) 171 final.

Toate măsurile cuprinse în aceste strategii constituie elemente importante pentru construirea unui spațiu de libertate, securitate și justiție. Ele sunt esențiale pentru îmbunătățirea securității în spațiul Schengen. Punerea lor în aplicare cu eficacitate este crucială pentru prevenirea și combaterea amenințărilor la adresa securității și, prin urmare, pentru consolidarea încrederii între statele membre. De asemenea, atunci când pun în practică și aplică măsurile respective, este esențial ca statele membre să respecte pe deplin drepturile fundamentale, inclusiv drepturile copilului, și cerințele relevante privind protecția datelor.

O punere în aplicare eficace a priorităților-cheie ale Strategiei UE privind o uniune a securității se bazează, de asemenea, pe cooperarea strânsă permanentă cu țările din Balcanii de Vest și din vecinătatea extinsă a Uniunii.

Intensificarea cooperării polițienești și judiciare

Într-un spațiu fără controale la frontierele interne, polițiștii dintr-un stat membru ar trebui să aibă acces la aceleași informații aflate la dispoziția colegilor lor din alt stat membru. Aceștia ar trebui să coopereze în mod eficace și implicit în întreaga Europă. Prin urmare, o componentă importantă a măsurilor care stau la baza securității într-un spațiu interdependent fără controale la frontierele interne este **cooperarea polițienească**, aceasta variind încă foarte mult între statele membre, precum și la nivel internațional. În consecință, infractorii și grupurile de infractori continuă să funcționeze nestingherit în statele membre, profitând de jurisdicțiile naționale diferite³².

Pentru ca Uniunea să fie eficace în combaterea criminalității grave și organizate, trebuie să trecem de la cooperarea în materie de asigurare a respectării legii bazată în mare măsură pe instrumente juridice neobligatorii la parteneriate sistematice obligatorii. În același timp, îmbunătățirea cooperării polițienești poate lărgi gama de alternative la controalele la frontierele interne pe care le au la dispoziție statele membre. În acest scop, spre sfârșitul acestui an, Comisia va prezenta o propunere legislativă de **Cod de cooperare polițienească al UE**. Viitorul cod va oferi un cadru juridic coerent al UE prin care se va asigura faptul că autoritățile de aplicare a legii au acces echivalent la informațiile deținute de alte state membre atunci când au nevoie de acesta pentru combaterea criminalității și a terorismului.

Pentru a consolida **schimbul de informații**, Codul de cooperare polițienească al UE va oficializa și va clarifica procedurile pentru schimburile de informații între statele membre, în special în scopul desfășurării anchetelor, inclusiv rolul „punctului unic de contact” pentru astfel de schimburi, precum și utilizarea deplină a canalului de schimb de informații al Europol³³. Codul va fi completat de o propunere de consolidare a schimbului automatizat de

³² A se vedea Evaluarea amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată în UE, efectuată de Europol (12 aprilie 2021): „Activitățile infracționale din regiunile de frontieră profită de delimitările firești ale jurisdicțiilor individuale de aplicare a legii, care creează opțiuni de eludare a autorităților de aplicare a legii și oferă avantajul apropiierii de mai multe piețe.” Potrivit Europol, peste 70 % dintre grupurile infracționale organizate sunt prezente în mai mult de trei state membre.

³³ Aplicația de rețea a Europol pentru schimbul securizat de informații.

categorii importante de date în temeiul Deciziilor **Prüm** ale Consiliului³⁴. Noul cadru juridic va face ca schimburile de date cu privire la ADN și de date dactiloscopice, precum și înmatricularea vehiculelor între statele membre să fie mai eficiente și mai rapide, permițând autorităților naționale să afle dacă datele sunt disponibile în alte state membre și să obțină acces rapid la acestea. Comisia evaluează, de asemenea, necesitatea adăugării unor categorii noi de date în cadrul acestui schimb, cum ar fi fotografiile, permise de conducere, evidențe ale poliției și date balistice.

În ceea ce privește **cooperarea operațională în întreaga UE**, Codul de cooperare polițienească al UE va aborda necesitatea unor standarde comune care să permită polițiștilor să coopereze în mod eficace cu colegii lor din țările învecinate. Pe baza bunelor practici în materie de cooperare bilaterală sau multilaterală între statele membre, polițiștii ar trebui să poată desfășura operațiuni comune și patrulare comune în zonele de frontieră. Întrucât infractorii și teroriștii își desfășoară activitatea în toate statele membre, autoritățile polițienești ar trebui să fie în măsură să îi monitorizeze și să îi aresteze în cadrul unor urmăriri pe teritoriile naționale, după caz. Respectând rolul statelor membre în domeniul securității interne și flexibilitatea necesară pentru a coopera la nivel regional, Codul de cooperare polițienească al UE va urmări să clarifice și să alinieze normele de participare la operațiunile transfrontaliere de asigurare a respectării legii. Intensificarea cooperării polițienești operaționale în Uniune va necesita un angajament politic puternic din partea tuturor actorilor relevanți.

În decembrie 2020, Comisia a prezentat, de asemenea, o propunere de **consolidare a mandatului Europol**³⁵, permițând, de exemplu, agenției să sprijine anchetele naționale prin analiza volumelor mari de date. Comisia îndeamnă Parlamentul European și Consiliul să facă progrese în procesul de negociere pentru adoptarea rapidă a noului regulament.

De asemenea, este esențial să se dezvolte în continuare instrumentele recent adoptate aflate la dispoziția autorităților de aplicare a legii. O utilizare sporită a informațiilor prealabile referitoare la pasagerii (API) în combinație cu registrele cu numele pasagerilor (PNR) are potențialul de a spori semnificativ securitatea cu costuri relativ mici și fără a afecta fluxurile de călătorie. În temeiul Regulamentului privind PNR, statele membre colectează numele pasagerilor pentru toate zborurile, inclusiv pentru zborurile intra-UE. În schimb, în temeiul Directivei privind API³⁶, datele API sunt colectate în mod sistematic numai pentru zborurile care intră în Uniune din țări terțe. Prin urmare, Comisia pregătește o propunere legislativă pentru extinderea utilizării **informațiilor prealabile privind pasagerii (API) astfel încât să acopere și zborurile intra-Schengen**. Această modificare ar extinde gama de măsuri de

³⁴ Decizia 2008/615/JAI a Consiliului privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere și Decizia 2008/616/JAI a Consiliului privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI.

³⁵ COM(2019) 796 final din 9.12.2020.

³⁶ Directiva 2004/82/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind obligația operatorilor de transport de a comunica datele privind pasagerii (JO L 261, 6.8.2004, p. 24).

compensare de care dispun statele membre, permițând autorităților de aplicare a legii să faciliteze o abordare bazată pe date și pe riscuri în spațiul Schengen.

Încrederea dintre statele membre se bazează nu doar pe o cooperare polițienească consolidată, ci și pe o cooperare judiciară strânsă. Un instrument important pentru o mai mare rapiditate și ușurință a predării persoanelor în cadrul UE este mandatul european de arestare (MEA), un instrument-cheie al cooperării judiciare în materie penală. Punerea în aplicare deplină a acțiunilor-cheie prezentate în Concluziile Consiliului privind MEA din decembrie 2020³⁷, precum și în raportul Parlamentului European privind MEA din ianuarie 2021³⁸ este esențială pentru îmbunătățirea funcționării MEA. Comisia va **actualiza Manualul privind MEA** și va furniza orientări practicienilor cu privire la modul de abordare a cererilor de căutare și extrădare potențial abuzive din partea țărilor terțe. Comisia colaborează cu practicienii în domeniul dreptului prin intermediul unui grup de coordonare recent constituit pentru a îmbunătăți rapiditatea schimbului de informații cu privire la MEA. În cele din urmă, Comisia monitorizează îndeaproape punerea în aplicare corectă a Deciziei-cadru privind MEA, utilizând procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, după caz.

În plus, sunt, de asemenea, relevante domeniile de cooperare judiciară axate pe coordonarea urmăririlor penale transfrontaliere, în care Uniunea a dezvoltat în prezent o serie de instrumente legislative, cum ar fi ordinul european de anchetă, și a instituit o agenție a Uniunii pentru a facilita o astfel de coordonare, și anume Eurojust. Este esențial ca Eurojust să își dezvolte în continuare capacitatea de a sprijini autoritățile naționale în anchetele și urmărirea penală transfrontaliere, utilizând tehnologia informatică modernă și comunicațiile securizate, inclusiv prin intermediul e-Codex și stabilind conexiuni de tip „rezultat pozitiv/negativ” cu alte agenții JAI. În mod similar, echipele comune de anchetă (JIT) ar trebui, de asemenea, să beneficieze de instrumente digitale prin prelucrarea informațiilor prin intermediul unei platforme informatice securizate de colaborare. Comisia depune eforturi pentru a asigura o digitalizare mai generală a instrumentelor de cooperare judiciară pentru a facilita și mai mult această evoluție³⁹.

Necesitatea unor sisteme adaptate exigențelor viitorului: utilizarea optimă a tehnologiilor existente și viitoare

Utilizarea tehnologiei în sprijinul cooperării polițienești transfrontaliere și al asigurării respectării legii a evoluat rapid în ultimii ani, oferind noi posibilități de prevenire, detectare și combatere a amenințărilor transfrontaliere și potențiale în toate țările. În plus, tehnologiile moderne sunt în special mai puțin costisitoare și s-ar putea dovedi eficiente în atingerea unor obiective similare cu cele ale controalelor fizice temporare la frontieră. Pe lângă verificările polițienești pe care le pot efectua în zonele de frontieră (în absența controalelor la frontierele

³⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13214-2020-INIT/ro/pdf>.

³⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0006_RO.html.

³⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Digitalizarea justiției în Uniunea Europeană: O panoplie de posibilități, COM(2020) 710 final, 2.12.2020.

interne), statele membre pot, de asemenea, să mobilizeze aceste tehnologii, de exemplu, în aeroporturi sau gări ca zone cu risc crescut.

În plus, dezvoltarea în continuare, introducerea și utilizarea inteligenței artificiale sunt esențiale pentru ca autoritățile de aplicare a legii să țină pasul cu volumul și complexitatea datelor din anchetele actuale și cu utilizarea tehnologiilor moderne de către infractori. Unul dintre obiectivele propunerii Comisiei de Regulament privind inteligența artificială⁴⁰ este de a încuraja dezvoltarea unei inteligențe artificiale sigure și legale, care să respecte drepturile fundamentale. Inteligența artificială necesită accesul la seturi de date de înaltă calitate. Crearea în timp util a spațiilor europene ale datelor va contribui la conceperea, instruirea și evaluarea instrumentelor de inteligență artificială în scopul asigurării respectării legii.

În ultimii ani s-au realizat investiții semnificative în cercetare și inovare pentru securitate și facilitarea călătoriilor la nivelul UE și al statelor membre⁴¹, iar în prezent o serie de state membre pun în aplicare sisteme de succes în acest sens⁴². Comisia va continua să sprijine statele membre în vederea adoptării și a utilizării tehnologiilor noi. În același timp, este esențial să se continue investițiile în cercetare pentru oportunitățile care pot fi oferite de noile tehnologii viitoare. Comisia va promova atât discuții tehnice, cât și discuții politice cu privire la aceste aspecte pentru a explora întregul potențial al tehnologiilor moderne, garantând totodată respectarea deplină a drepturilor fundamentale, și pentru a asigura schimbul de bune practici și de cunoștințe între statele membre.

O politică comună în materie de migrație și azil

Circumstanțele cu totul excepționale ale crizei refugiaților din 2015 au pus presiune asupra spațiului fără controale la frontierele interne, dezvăluind deficiențe importante în sistemul Uniunii de gestionare a migrației, în special în ceea ce privește solidaritatea și responsabilitatea. Toate soluțiile propuse în **Noul pact privind migrația și azilul** vor contribui la gestionarea eficace a migrației, la o cooperare mai strânsă și la partajarea responsabilității între statele membre, consolidând astfel spațiul Schengen. Noul pact vizează eliminarea lacunelor dintre controalele la frontierele externe și procedurile de azil și de returnare din statele membre prin **fluidizarea procesului derulat la frontieră, aplicabil tuturor resortisanților țărilor terțe care trec frontierele fără autorizație**. În combinație cu

⁴⁰ Propunerea Comisiei din 21 aprilie 2021 de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (Actul privind inteligența artificială) și de modificare a anumitor acte legislative ale Uniunii, COM (2021) 206 final. Această propunere clasifică o serie de utilizări ale inteligenței artificiale pentru migrație și asigurarea respectării legii ca prezentând un risc ridicat.

⁴¹ Comisia sprijină această activitate de cercetare prin intermediul programului de lucru al programului Orizont Europa în domeniul securității civile pentru societate: În perioada 2007-2020, UE a investit aproape 3 miliarde EUR în cercetarea în domeniul securității, aproximativ 700 de proiecte fiind lansate în perioada respectivă, pe o gamă largă de subiecte legate de securitate, inclusiv gestionarea frontierelor și facilitarea călătoriilor.

⁴² Un astfel de sistem este, de exemplu, măsura emblematică a Țărilor de Jos, sistemul @MIGO-BORAS. Acest sistem permite recunoașterea electronică a plăcuței de înmatriculare, verificarea bazelor de date relevante și mobilizarea de patrulare ale Poliției Militare Regale pentru a efectua controale la fața locului.

propunerea privind procedura de screening premergătoare intrării, pactul sporește legăturile dintre procedurile de azil și de returnare la frontierele externe. Noile proceduri la frontieră, precum și alte măsuri incluse în pact ar trebui să contribuie la consolidarea gestionării frontierelor externe și să ajute la prevenirea și reducerea sustragerii și a deplasărilor neautorizate în interiorul spațiului Schengen.

În același timp, pactul propune un **mecanism permanent de solidaritate** prin care să fie sprijinite statele membre care se confruntă cu cele mai mari provocări în ceea ce privește sosirile neregulate la frontierele externe. Solidaritatea ar fi obligatorie și adaptată la ceea ce este necesar la fața locului. Posibilitățile în ceea ce privește solidaritatea ar include transferul, completat de sisteme de preluare a sarcinii de returnare, în temeiul cărora un stat membru se angajează să sprijine returnările; în plus, în anumite circumstanțe, solidaritatea poate include și alte contribuții, cum ar fi contribuțiile la consolidarea capacităților în materie de azil sau capacitate de primire, sprijinul operațional sau colaborarea cu țările terțe de origine sau de tranzit relevante. Un sistem comun de migrație și azil în ansamblu și asigurarea că există un sistem solid de gestionare a sosirilor neregulate vor consolida încrederea reciprocă și, astfel, vor sprijini spațiul Schengen.

Acțiuni-cheie pentru consolidarea spațiului Schengen pe plan intern

Comisia:

- va prezenta o propunere legislativă pentru un Cod de cooperare polițienească al UE (T4 2021);
- va prezenta o propunere de Regulament privind obligația de a comunica datele prealabile privind pasagerii (API) (2022);
- va iniția consultări specifice pentru a explora utilizarea tehnologiilor ca alternativă la controalele la frontieră (T3 2021);
- va actualiza Manualul privind mandatul european de arestare (T4 2021).

Statele membre ar trebui:

- să pună în aplicare în totalitate inițiativele existente în materie de securitate, utilizând pe deplin instrumentele de asigurare a respectării legii care sunt deja disponibile.

Parlamentul European și Consiliul sunt invitate să facă progrese în procesul de negociere pentru a adopta rapid:

- propunerea de consolidare a mandatului Europol;
- propunerile care fac obiectul Noului pact privind migrația și azilul.

4. CREȘTEREA GRADULUI DE PREGĂTIRE ȘI CONSOLIDAREA GUVERNANȚEI PENTRU A STIMULA ÎNCREDEREA

Spațiul Schengen este sprijinit de un set semnificativ de măsuri care compensează absența controalelor la frontierele interne, dar aceste măsuri sunt utile doar în măsura în care sunt puse în aplicare în mod corespunzător. În acest scop, avem nevoie de un sistem de guvernare solid, dotat pentru a face față viitoarelor provocări de la nivelul întregului spațiu Schengen,

precum și de un nivel sporit de dialog politic, de monitorizare și de asigurare a respectării legii.

Dialogul politic pentru consens și cooperare

Comisia a instituit Forumul Schengen pentru a promova un dialog politic regulat și structurat între actorii implicați în asigurarea funcționării corespunzătoare a spațiului Schengen. Două astfel de evenimente au avut loc deja, la 30 noiembrie 2020 și la 17 mai 2021, cu participarea unor deputați în Parlamentul European și miniștri ai afacerilor interne. Forumul s-a dovedit a fi o platformă utilă pentru a oferi orientare politică principalelor elemente incluse în această strategie și pentru a consolida încrederea.

Pe baza acestei experiențe, **Comisia va continua să organizeze forumuri Schengen periodice** pentru a discuta situația spațiului Schengen la nivel politic și pentru a promova reflecția și cooperarea permanente cu privire la răspunsurile necesare la provocările actuale și viitoare. Următorul forum este prevăzut a avea loc până la sfârșitul anului 2021.

Este important ca discuțiile politice să acopere în mod cuprinzător toate elementele arhitecturii complexe care sprijină buna funcționare a spațiului Schengen. În acest scop, Comisia va relansa adoptarea „**Raportului privind starea spațiului Schengen**”, care va servi drept bază pentru discuțiile din cadrul forumului anual. Raportul va rezuma situația cu privire la absența controalelor la frontierele interne, rezultatele evaluărilor Schengen și stadiul punerii în aplicare a recomandărilor. Comisia va integra în aceste rapoarte un „tablou de bord privind starea spațiului Schengen” pentru a evalua în mod interconectat punerea în aplicare a *acquis*-ului Schengen în diferitele domenii de politică și pentru a sprijini mai bine statele membre în abordarea oricăror provocări.

Gradul de pregătire: modernizarea și adaptarea sistemelor noastre

Reintroducerea controalelor la frontierele interne reprezintă o problemă de mai mulți ani, cu mult înainte de începutul pandemiei de COVID-19. Mai multe state membre au instituit controale continue la frontierele interne din 2015. Acest lucru a evidențiat necesitatea unei mai bune coordonări la nivel european în ceea ce privește aceste controale la frontierele interne, pentru a se asigura proporționalitatea acestora. Ca răspuns, Comisia a prezentat în 2017 o modificare a Codului frontierelor Schengen⁴³, care, în pofida acordului părților interesate cu privire la necesitatea de a aborda această chestiune, nu a primit suficient sprijin pentru continuarea cu succes a negocierilor de către colegiitori.

Experiența pandemiei de COVID-19 a reliefat și mai puternic necesitatea unui cadru stabil pentru coordonarea și luarea deciziilor la frontierele externe și în interiorul spațiului Schengen în situații de criză. Capacitatea de a aborda o eventuală pandemie viitoare sau amenințări similare care afectează simultan mai multe state membre sau toate statele membre, într-un

⁴³ COM(2017) 571 final.

mod pe deplin coordonat, va fi o dovadă a rezilienței spațiului Schengen. Într-adevăr, acțiunea unui stat membru la frontiera externă comună a Uniunii sau în interiorul spațiului Schengen are un impact asupra tuturor celorlalte state membre.

Comisia Europeană a reacționat rapid, în limitele prerogativelor sale, deschizând rapid „coridoare verzi” pentru tranzitul mărfurilor esențiale și adoptând două seturi de orientări privind libera circulație a lucrătorilor⁴⁴ și ajutorul de urgență în cadrul asistenței medicale transfrontaliere⁴⁵, precum și o serie de alte orientări și recomandări referitoare la gestionarea frontierelor externe și interne pe măsură ce se desfășoară criza⁴⁶. În plus, pe baza unei propuneri a Comisiei, Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului⁴⁷, și a modificării sale, Recomandarea (UE) 2021/119⁴⁸, a fost adoptată o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19, iar Recomandarea Consiliului (UE) 2020/912 a abordat restricțiile privind călătoriile neesențiale către Uniunea Europeană⁴⁹.

Pe baza lecțiilor învățate din aceste experiențe, Comisia intenționează să prezinte, până la sfârșitul acestui an, **o nouă propunere de modificare a Codului frontierelor Schengen**. Noua propunere va trebui să abordeze lecțiile învățate în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19 și să se bazeze pe discuțiile referitoare la propunerea din 2017, în special în ceea ce privește menținerea posibilității statelor membre de a reintroduce controalele la frontierele interne, reafirmând, în același timp, principiul conform căruia aceasta ar trebui să fie doar o măsură de ultimă instanță, care să fie utilizată în cazul unor amenințări.

Pentru a face față oricăror provocări viitoare la nivelul întregului spațiu Schengen, un Cod revizuit al frontierelor Schengen ar aborda situațiile în care ar apărea o amenințare gravă, inclusiv o amenințare la adresa sănătății publice, precum cea creată de pandemia de COVID-19.

⁴⁴ Comunicare a Comisiei, „Orientări privind exercitarea liberei circulații a lucrătorilor pe perioada epidemiei de COVID-19”, C/2020/2051.

⁴⁵ Comunicare a Comisiei, „Orientări privind Asistența de urgență acordată de UE în cadrul Cooperării transfrontaliere în materie de asistență medicală acordată în contextul crizei determinate de COVID-19”, C/2020/2153.

⁴⁶ Și anume, Orientările privind măsurile de gestionare a frontierelor în vederea protejării sănătății și a asigurării disponibilității mărfurilor și serviciilor esențiale [COM(2020) 1753 final], Orientările privind protecția sănătății, repatrierea și formalitățile de călătorie pentru navigatori, pasageri și alte persoane aflate la bordul navelor [C(2020) 3100 final] și Comunicarea intitulată: „COVID-19: restricția temporară a călătoriilor neesențiale către UE [COM(2020) 115].

⁴⁷ Recomandarea (UE) 2020/1475 a Consiliului din 13 octombrie 2020 privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19 (JO L 337, 14.10.2020, p. 3). La 1 februarie 2021, Consiliul a adoptat, la propunerea Comisiei, modificări la Recomandarea (UE) 2020/1475 având în vedere nivelul foarte ridicat de transmitere comunitară în întreaga UE, posibil legat de creșterea transmisibilității noilor variante de SARS-CoV-2 care prezintă motive de îngrijorare. La 31 mai 2021, Comisia a prezentat o propunere de modificare a acestei recomandări, având în vedere îmbunătățirea situației epidemiologice, precum și viitoarea implementare a certificatului electronic al UE privind COVID.

⁴⁸ Recomandarea (UE) 2021/119 a Consiliului din 1 februarie 2021 de modificare a Recomandării (UE) 2020/1475 privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19 (JO L 36I, 2.2.2021, p. 1).

⁴⁹ Recomandarea (UE) 2020/912 a Consiliului din 30 iunie 2020 privind restricția temporară asupra călătoriilor neesențiale către UE și posibila eliminare a acestei restricții, (JO L 208, 1.7.2020, p. 1).

În astfel de cazuri, este important să se asigure coordonarea și cooperarea strânsă la nivelul Uniunii cu garanțiile necesare, astfel încât reintroducerea controalelor la frontierele interne să rămână o măsură de ultimă instanță. Astfel, Comisia și statele membre ar putea avea o imagine de ansamblu asupra circumstanțelor care determină necesitatea reintroducerii controalelor la frontieră. Codul revizuit ar viza, de asemenea, nevoia de coordonare a măsurilor de restricționare a călătoriilor către UE, valorificând în special experiențele referitoare la răspunsul la amenințarea gravă la adresa sănătății publice pe care o reprezintă pandemia, în cazul în care au existat divergențe în punerea în aplicare de către statele membre a Recomandării (UE) 2020/912 a Consiliului și permițând un cadru flexibil de răspuns la crize.

Criza provocată de pandemia de COVID-19 a arătat cât de fragilă poate fi funcționarea deplină a pieței unice. În iunie, Comisia va prezenta o comunicare privind lecțiile învățate în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19, pentru a reflecta asupra modalităților în care putem fi mai bine pregătiți, mai rezilienți și mai capabili să răspundem la crizele din domeniul sănătății publice în viitor. Cadrul juridic actual pentru piața unică nu este adaptat suficient la situațiile de criză. În Comunicarea privind actualizarea noii Strategii industriale 2020⁵⁰, Comisia a anunțat o propunere referitoare la un instrument de urgență pentru piața unică. Acesta va oferi o soluție structurală pentru asigurarea liberei circulații a persoanelor, a bunurilor și a serviciilor în cazul unor crize viitoare. Acest instrument ar trebui să garanteze schimburi de informații, o coordonare și o solidaritate sporite atunci când statele membre adoptă măsuri legate de crize.

Printre numeroasele orientări și recomandări adoptate cu privire la pandemia de COVID-19, Comisia a adoptat în special **sistemul culoarelor verzi**, creat ca răspuns la oprirea traficului de marfă la frontierele interne în martie 2020⁵¹ și actualizat, pe baza experienței acumulate de-a lungul timpului, în octombrie 2020⁵². Scopul a fost de a se asigura că lanțurile de aprovizionare de la nivelul UE continuă să funcționeze în orice circumstanțe. În conformitate cu principiile culoarelor verzi, statelor membre li s-a solicitat să desemneze toate punctele de trecere a frontierelor interne relevante din cadrul rețelei transeuropene de transport (TEN-T) drept „culoare verzi” de trecere a frontierei, deschise tuturor vehiculelor de marfă, indiferent de mărfurile pe care le transportă. Trecerea frontierei, inclusiv orice verificări și controale medicale, nu ar trebui să depășească 15 minute, iar restricțiile, cum ar fi carantina obligatorie sau testarea obligatorie a lucrătorilor din sectorul transporturilor, ar trebui eliminate, fără a aduce atingere necesității ca autoritățile naționale să ia măsuri proporționale și adaptate în mod specific pentru a reduce la minimum riscul de contagiune. Pentru a fi mai bine pregătiți

⁵⁰ Comunicare a Comisiei, „Actualizarea noii Strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei, COM(2021) 350 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0350&from=EN>.

⁵¹ Comunicare a Comisiei referitoare la implementarea culoarelor verzi în temeiul Orientărilor privind măsurile de gestionare a frontierelor în vederea protejării sănătății și a asigurării disponibilității mărfurilor și serviciilor esențiale, 2020/C 96 I/01, C(2020) 1897 (JO C 96I, 24.3.2020, p. 1).

⁵² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu privind reabilitarea culoarelor verzi pentru transport cu scopul menținerii activității economice în cursul perioadei de recrudescență a pandemiei de COVID-19, COM(2020) 685 final.

pentru crizele viitoare și pentru situația în care controlul la frontierele interne ar trebui să devină din nou inevitabil, în pofida măsurilor instituite, Comisia va codifica **măsurile de atenuare relevante** din orientările și recomandările elaborate în legătură cu pandemia de COVID-19 **în Manualul practic pentru poliștii de frontieră**, care ar trebui să devină un prim punct de referință pentru poliștii de frontieră într-o situație de criză. Comisia ar asigura, de asemenea, libera circulație a profesioniștilor și ar oferi garanții pentru detașarea transfrontalieră a lucrătorilor în perioade de criză (inclusiv a lucrătorilor din domeniul transporturilor și al sănătății).

În plus, **sistemul culoarelor verzi ar trebui acum consolidat** într-un cadru care să poată fi activat ca răspuns la orice nouă criză. Comisia intenționează să prezinte un plan de urgență în acest sens până la sfârșitul anului 2021, în conformitate cu inițiativa mai amplă privind un instrument de urgență pentru piața unică. În ceea ce privește aspectele legate de transport și mobilitate, acest plan va desprinde învățăminte din actuala pandemie și va aborda nevoile transportului european de mărfuri și de călători în eventualitatea unei pandemii. Planul se va concentra pe asigurarea liberei circulații a lucrătorilor din transporturi și a transportului de mărfuri și pe asigurarea clarității pentru transportul de călători. Acesta va avea ca scop o mai bună pregătire a sistemului de transport al UE pentru evenimente de tipul pandemiilor și menținerea integrității pieței unice.

Recomandarea Comisiei referitoare la un **Plan de acțiune al UE în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora**⁵³, adoptată ca parte a Noului pact privind migrația și azilul, va contribui, de asemenea, la asigurarea pregătirii și a răspunsului la situațiile dificile din perspectiva migrației care ar putea afecta Uniunea. Planul de acțiune asigură o monitorizare permanentă a situației migrației la frontierele externe ale UE și în țările terțe relevante, precum și schimbul de informații în timp util între toți actorii relevanți. Activitatea rețelei aferente acestui mecanism necesită acum punerea deplină în aplicare, cu participarea activă a tuturor actorilor, în special a statelor membre și a agențiilor relevante.

Consolidarea monitorizării și a punerii în aplicare

Buna funcționare a spațiului Schengen depinde de încrederea reciprocă dintre statele membre și, în ultimă instanță, de punerea în aplicare corectă și eficientă a cadrului juridic Schengen. Acest lucru este esențial, deoarece deficiențele și absența punerii în aplicare într-un stat membru pot afecta toate statele membre și, ulterior, pot pune în pericol spațiul Schengen.

Mecanismul de evaluare și monitorizare Schengen (denumit în continuare „mecanismul”), ca instrument *inter pares*, sprijină consolidarea încrederii reciproce între statele membre. De asemenea, el este esențial pentru funcționarea eficientă a spațiului Schengen prin identificarea

⁵³ Recomandarea Comisiei privind un mecanism al UE de pregătire pentru situații de criză și de gestionare a crizelor legate de migrație (Plan de acțiune în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora), 23 septembrie 2020, C(2020) 6469 final.

și remedierea problemelor și prin îmbunătățirea punerii în aplicare a cadrului juridic de către statele membre.

Un spațiu Schengen mai puternic și rezilient are nevoie de un mecanism pe deplin adecvat scopului. Evaluarea pe cinci ani a mecanismului a identificat deficiențe care îl împiedică să funcționeze atât de eficient cât ar trebui. Pe baza unor consultări extinse cu toate părțile interesate relevante, care au condus la o amplă înțelegere comună, în prezent Comisia prezintă o **propunere de revizuire a mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen**. Scopul propunerii este de a face mecanismul mai eficient, mai strategic și mai bine dotat pentru a face față noilor realități și provocări. Aceasta ar trebui, de asemenea, să ducă la o îmbunătățire a capacității mecanismului de a facilita dialogul politic privind starea spațiului Schengen, punând accentul pe acele domenii care au potențialul de a periclita funcționarea spațiului Schengen în ansamblu.

Propunerea accelerează în mod semnificativ procesul de evaluare pentru ca deficiențele să fie identificate și remediate în timp util. Aceasta stabilește o procedură accelerată pentru cazurile în care evaluările detectează deficiențe care ar putea periclita funcționarea spațiului Schengen. În cadrul acestei noi proceduri, statul membru evaluat va trebui să demareze imediat acțiuni de punere în aplicare pentru remedierea deficiențelor chiar înainte de adoptarea raportului de evaluare, informând fără întârziere Comisia și statele membre cu privire la măsurile luate. De asemenea, propunerea concentrează competența decizională a Consiliului asupra cazurilor cele mai relevante din punct de vedere politic și consolidează rolul de control al Parlamentului European și al Consiliului în acest proces.

Propunerea creează un cadru flexibil pentru integrarea deplină în evaluări a evoluțiilor legislative recente, cum ar fi noua arhitectură informatică și sistemul de intrare/ieșire, precum și rolul consolidat al agențiilor relevante ale UE. De asemenea, aceasta promovează evaluările bazate pe riscuri, care facilitează o mai bună imagine de ansamblu asupra performanței statelor membre și a funcționării spațiului Schengen în ansamblu. Propunerea oferă flexibilitatea necesară pentru a reacționa atunci când apar noi provocări, simplificând, în același timp, obligațiile procedurale existente și eliminând birocrăția. Aceasta clarifică instrumentele existente, creează altele noi și extinde ciclul de evaluare de la cinci la șapte ani, pentru a asigura o monitorizare mai atentă, mai adaptată și mai strategică a statelor membre.

Mecanismul actual va continua să evalueze modul în care statele membre pun în practică și aplică cerințele privind protecția datelor. În plus, pentru a răspunde preocupărilor legate de capacitatea redusă a mecanismului actual de a detecta tipuri specifice de încălcări ale drepturilor fundamentale, propunerea consolidează rolul Agenției pentru Drepturi Fundamentale și implicarea sa sistematică în evaluări, precum și rolul terților, inclusiv al mediatorilor, și al autorităților care monitorizează respectarea drepturilor fundamentale. Pentru ca vizitele neanunțate să devină mai eficiente, propunerea prevede eliminarea utilizării sistematice a unui preaviz de 24 de ore pentru astfel de vizite.

În ultimii ani, au fost instituite alte mecanisme de control al calității și de monitorizare la nivelul UE și la nivel național, care pot completa mecanismul de evaluare și monitorizare Schengen. Propunerea prevede **sinergii sporite cu aceste instrumente, în special cu procesul de evaluare a vulnerabilității derulat de Frontex**. Scopul este de a maximiza utilizarea informațiilor colectate prin intermediul evaluării vulnerabilității și de a evita, în măsura posibilului, dublarea eforturilor și recomandările contradictorii. Exemple relevante, în alte domenii de politică în care vor fi posibile sinergii sporite, sunt Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT) sau supravegherea efectuată de Comisie, cu sprijinul eu-LISA, în ceea ce privește implementarea sistemelor informatice relevante. În evaluări ar fi luate în considerare, de asemenea, rezultatele mecanismelor naționale de control al calității (încurajate în temeiul Regulamentului privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european) și ale mecanismului independent de monitorizare dezvoltat în temeiul propunerii de introducere a unei proceduri prealabile de screening pentru resortisanții țărilor terțe la frontierele externe.

Mecanismul se bazează pe disponibilitatea statelor membre de a pune în aplicare recomandările. Dacă, totuși, un stat membru nu pune în aplicare în mod corect legislația relevantă și nu dă curs recomandărilor formulate, acest lucru afectează întregul spațiu Schengen. Dacă este necesar și oportun, Comisia **va utiliza în mod mai sistematic sinergiile dintre mecanismul de evaluare și monitorizare Schengen și procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor**. În acest scop, Comisia va adopta o abordare structurată, aplicând criterii mai flexibile și mai transparente pentru a decide cu privire la circumstanțele care ar putea declanșa o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, în conformitate cu politica generală a Comisiei privind asigurarea respectării și punerea în aplicare a legislației UE⁵⁴. Printre situațiile în care neîndeplinirea obligațiilor ar putea face obiectul urmăririi se numără constatările de „neconformitate” importante, care ar putea avea un impact substanțial și imediat asupra bunei funcționări a spațiului Schengen, atunci când un stat membru nu urmează în mod sistematic recomandările de remediere a deficiențelor „neconforme” sau atunci când există „deficiențe persistente” deoarece mecanismul nu a reușit să asigure conformitatea statelor membre până la sfârșitul ciclului.

În plus, Comisia va lansa un dialog politic și tehnic strâns cu statele membre care au controale de lungă durată la frontierele interne, în vederea înțelegerii situației, și va explora, împreună cu statele membre respective, opțiuni pentru măsuri specifice de cooperare între statele membre învecinate sau pentru consolidarea cooperării polițienești transfrontaliere. În cazul în care aceste consultări confirmă faptul că statele membre prelungesc în mod disproporționat controalele la frontierele interne, fără a avea intenția de a schimba direcția de acțiune, Comisia este pregătită să facă uz de mijloacele juridice de care dispune. În cele din urmă, Comisia va continua să evalueze introducerea controalelor la frontierele interne legate de pandemia de COVID-19, pentru a se asigura că acestea sunt eliminate de îndată ce situația epidemiologică o va permite.

⁵⁴ Comunicare a Comisiei, „Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune”, C/2016/8600 (JO C 18, 19.1.2017, p. 10).

Finalizarea spațiului Schengen

Comisia consideră că finalizarea spațiului Schengen impune luarea măsurilor necesare pentru a da curs așteptărilor legitime și obligației legale a acelor state membre ale UE care încă nu fac parte integrantă din spațiul fără controale la frontierele interne de a fi incluse în acesta. Bulgaria și România au fost evaluate pozitiv în cadrul procesului de evaluare Schengen încă din 2010-2011. În ceea ce privește Croația, la 22 octombrie 2019, Comisia a adoptat o comunicare⁵⁵ în care se afirmă că aceasta a luat măsurile de care a fost nevoie pentru a se asigura că sunt îndeplinite condițiile necesare pentru aplicarea *acquis*-ului Schengen, care a fost reconfirmată în urma unei noi vizite specifice la frontierele externe ale Croației.

Comisia consideră că este momentul să se dea curs acestor evaluări pozitive și, prin urmare, invită Consiliul să ia măsurile necesare pentru ca **Bulgaria, România și Croația să devină parte a spațiului fără controale la frontierele interne ale statelor membre**. Aceste state membre pun în aplicare în mod eficient cea mai mare parte a *acquis*-ului Schengen, dar fără a beneficia de toate avantajele care decurg din apartenența la spațiul Schengen, iar acest lucru trebuie rectificat.

Pe lângă faptul că aderarea lor la spațiul Schengen este o așteptare legală și o obligație juridică a acestor țări, Comisia este convinsă că toate cele trei țări care aderă pe deplin la Schengen vor spori securitatea în întreaga UE, întrucât aceste țări vor fi în măsură să exploateze în totalitate instrumentele disponibile, cum sunt cele legate de Sistemul de informații privind vizele și de interoperabilitate. Aderarea acestora este, în cele din urmă, esențială pentru consolidarea încrederii reciproce în spațiul Schengen.

Același lucru se va aplica și în cazul **Ciprului** după finalizarea cu succes a procesului de evaluare Schengen aflat în curs de desfășurare. Din punct de vedere tehnic, sistemul național al Ciprului este pregătit să se integreze în Sistemul de informații Schengen și, prin urmare, Consiliul ar putea lua în curând decizia de a acorda Ciprului acces parțial la acest sistem, ca un prim pas important.

Irlanda, deși nu face parte din spațiul Schengen, ca urmare a opțiunii sale de participare la partea *acquis*-ului Schengen referitoare la Sistemul de informații Schengen, are acces la sistem începând din martie 2021. Acesta este încă un element important pentru o securitate sporită pe întreg teritoriul UE.

⁵⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind verificarea aplicării integrale a *acquis*-ului Schengen de către Croația, 22 octombrie 2019, COM(2019) 497 final.

Acțiuni-cheie pentru consolidarea gradului de pregătire și a guvernanței spațiului Schengen

Comisia:

- prezintă o propunere de Regulament de revizuire a mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen.

Comisia:

- va organiza forumuri Schengen periodice și va prezenta rapoarte anuale privind starea spațiului Schengen;
- va prezenta o comunicare privind lecțiile învățate în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19 (T2 2021);
- va lansa dialoguri politice și tehnice cu statele membre care au controale de lungă durată la frontierele interne (T3 2021);
- va prezenta o propunere de Regulament de modificare a Codului frontierelor Schengen (T4 2021);
- va codifica orientările și recomandările elaborate în legătură cu pandemia de COVID-19 în Manualul practic pentru polițiștii de frontieră (T4 2021);
- va prezenta un plan de urgență care să includă reactivarea sistemului culoarelor verzi ca răspuns la orice nouă criză în cazul în care este amenințată funcționarea corespunzătoare a liberei circulații a mărfurilor pe piața unică (T4 2021);
- va propune instrumentul de urgență pentru piața unică (2022).

Comisia, statele membre și agențiile ar trebui:

- să monitorizeze în permanență situația migrației la frontierele externe ale UE și în țările terțe relevante prin intermediul Planului de acțiune pentru situații de criză legate de migrație.

Consiliul este invitat:

- să ia măsurile necesare pentru ca Bulgaria, România și Croația (și, de asemenea, Cipru, după finalizarea cu succes a procesului de evaluare Schengen aflat în curs de desfășurare) să fie incluse în spațiul fără controale la frontierele interne.

5. CONCLUZIE

În urmă cu 36 de ani, cinci state membre au convenit să elimine controalele la frontierele dintre ele. Odată cu încetarea controalelor la frontierele interne, aceste state și-au asumat o responsabilitate comună pentru securitatea internă europeană, într-un moment în care nu exista niciunul dintre sistemele pe care ne bazăm în prezent. Au existat, însă, încrederea și angajamentul de a construi un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne. Încrederea și angajamentul sunt absolut esențiale pentru ca spațiul de libertate, securitate și justiție să funcționeze. Încrederea că fiecare stat membru va pune în aplicare normele necesare pentru ca Uniunea să rămână un loc sigur, al circulației libere fără controale la frontiere, și angajamentul tuturor părților interesate implicate de a menține și consolida arhitectura care stă la baza spațiului Schengen.

Prin măsurile propuse în prezenta strategie, Comisia urmărește să completeze gama de instrumente necesare pentru asigurarea bunei funcționări a spațiului Schengen ca spațiu de libertate, securitate și justiție. Acest lucru ar trebui să reechilibreze, încă o dată, ecosistemul de norme și să consolideze încrederea reciprocă între statele membre, astfel încât toți locuitorii și economia noastră să poată beneficia din nou pe deplin de un spațiu Schengen fără controale la frontierele interne.

De asemenea, este esențial să se conclueze în continuare pentru a găsi soluții la crizele imediate, cum ar fi pandemia de COVID-19, prin punerea în aplicare fără întârziere și în mod armonizat a recomandărilor convenite cu privire la călătoriile către UE, precum și la certificatul electronic digital al UE privind COVID. Este la fel de important să continuăm colaborarea cu partenerii noștri din țările terțe pentru a elimina presiunea de la frontierele externe și pentru a asigura cooperarea internațională, inclusiv cu organizațiile internaționale relevante, în special cu OMS și OACI, pentru a combate pandemia de COVID-19, astfel încât să ne putem întoarce la normalitate.

Comisia va promova propunerile și inițiativele incluse în prezenta strategie și, după caz, va sprijini statele membre din punct de vedere financiar și operațional pentru a se asigura că legislația este pusă în aplicare în mod corespunzător. În același timp, Comisia solicită Parlamentului European și Consiliului să adopte propunerile aflate încă în discuție, cum ar fi cele prezentate în cadrul Noului pact privind migrația și azilul, precum și propunerea de reformare a mecanismului de evaluare Schengen, prezentată împreună cu prezenta strategie.

În cele din urmă, Comisia invită statele membre să pună rapid în aplicare toate inițiativele care au fost deja adoptate, în special noua arhitectură informatică și Regulamentul privind poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european. Astfel ar trebui să se încheie activitatea desfășurată în domeniul frontierelor externe și al securității interne, în care toate măsurile și inițiativele deja convenite trebuie puse în aplicare în mod corespunzător. Odată cu propunerea viitoare privind revizuirea Codului frontierelor Schengen, Comisia va aborda, de asemenea, necesitatea coordonării în cazul apariției unor amenințări cu o dimensiune Schengen. De asemenea, va fi propus un plan de urgență care să includă reactivarea sistemului culoarelor verzi ca răspuns la orice posibilă nouă criză - în cazul în care este amenințată buna funcționare a liberei circulații a mărfurilor pe piața unică. Toate acestea ar trebui să conducă la asigurarea încrederii într-un spațiu european de libertate, securitate și justiție, în care cetățenii noștri să poată circula liber și în siguranță și în care recurgerea la controalele la frontierele interne va rămâne cu adevărat o măsură de ultimă instanță.